

טיוטת חוק המאבק בתופעת השימוש בחומרים מסכנים (תיקון מס'...) התשע"ו-2016-

הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י מ :

- א. לאשר עקרונית את טיוטת חוק המאבק בתופעת השימוש בחומרים מסכנים (תיקון מס'...) התשע"ו-2016, המצ"ב.
- ב. להסמיק את ועדת השרים לענייני חקיקה לדון ולאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת.
- ג. בהתאם לסעיף 81(ג) בתקנון הכנסת לבקש מוועדת הכנסת להקדים את הדיון בהצעת החוק.

דברי הסבר

רקע כללי

בשנים האחרונות נפוצה במדינת ישראל, בעיקר בקרב בני נוער וצעירים, תופעת השימוש בחומרים בעלי השפעה פסיכואקטיבית, אשר נמכרים בשוק כ- "סמים חוקיים". מכירתם הנרחבת בקיוסקים ברחבי הארץ נתנה להם את הכינוי "סמי פיצוציות", והם מכונים גם "סמים סינטטיים" (N.P.S - New Psychoactive Substances). חומרים מסכנים אלה (להלן – חומרים מסכנים) מיוצרים באופן מלאכותי ב"מעבדות" לא חוקיות, ללא כל פיקוח רפואי ומכילים חומרים רעילים. הם נתפסים כתחליפים זמינים לסמים, כגון סם הקנביס, אך מדובר בחומרים שהשפעתם חזקה מאוד והסיכון מהם רב.

החומרים המסכנים נפוצו במהירות, עוד לפני שעלה בידי הרשויות לאסור על השימוש בהם. בשל העובדה שחומרים אלה אינם נכללים בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן – פקודת הסמים המסוכנים), הם יוצרו והופצו באופן גלוי, לכל דורש, למרות הסיכון הרב הנשקף מהם.

לפיכך נחקק בשנת 2013 חוק המאבק בתופעת השימוש בחומרים מסכנים, התשע"ג-2013, אשר נכנס לתוקפו ביום ז' באלול התשע"ג (13 באוגוסט 2013), ומטרתו לתת בידי הרשויות כלים ראויים להתמודדות עם תופעת החומרים המסכנים. בחוק נקבעו, בין השאר, הסדרים דומים להסדרים שהתגבשו במדינות העולם המתמודדות עם אותה תופעה.

במסגרת ההסדרים שנקבעו בחוק, נקבעו בפרק ב' הוראות לעניין סמכויות תפיסה והשמדה של חומר מסכן. על פי הוראות הפרק מוקנית לשוטר סמכות להיכנס למקום שבו יש חשד סביר להניח כי אדם מחזיק חומר מסכן, לבצע חיפוש במקום וכן לתפוס חומר החשוד כמסכן כדי לסלק את הסיכון לאלתר. כמו כן הוסדרה סמכותו של קצין משטרה להשמיד את החומר המסכן, בכפוף לסייגים המפורטים בפרק.

בשל העובדה שההסדר שבפרק ב' לחוק הוא הסדר ייחודי, נקבע כי הפרק ייקבע כהוראת שעה לתקופה של שלוש שנים, שבמהלכן ניתן יהיה לבחון את יעילותו ותרומתו למאבק בתופעת השימוש בחומרים המסכנים. תוקף הפרק נקבע בסעיף 12(ב) לחוק ולפיו: "הוראות פרק ב' יעמדו בתוקפן שלוש שנים מיום התחילה", היינו עד ליום ט' באב התשע"ו (13 באוגוסט 2016).

ממועד חקיקת החוק ועד היום מתמודדת משטרת ישראל באופן יומיומי בטיפול בתופעת השימוש בחומרים המסכנים, ובין השאר, מפעילה את הסמכויות המוקנות לה מכוח פרק ב' האמור. כך למשל פועלת משטרת ישראל לתפיסת כל מוצר שהחזקתו אינה חוקית כגון: כלי עישון, תכשירי הרזיה, תרופות חשודות כמזויפות וכד'.

מהניסיון שנצבר ממועד תחילת החוק ועד היום עולה כי להסדר ולסמכויות שבפרק ב' לחוק תרומה משמעותית בהתמודדות עם התופעה השלילית של שימוש בחומרים מסכנים. מוצע על כן להפוך את הוראות פרק ב' להוראות של קבע, ובכך לחזק את ידי רשויות החוק במאבק בתופעה שלילית זו. לשם כך מוצע למחוק את המילים "הוראת שעה" מכותרת פרק ב' לחוק ולבטל את הוראת סעיף 12(ב) שבו.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי

תקציב

לא רלוונטי

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

נכון להיום, 14.6.16, לא התקבלו כל הערות. במידה ועד מחר יתקבלו הערות, יופץ נוסח מעודכן. ההצעה מוגשת על דעת המשנה ליועמ"ש לממשלה (פלילי).

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

לא רלוונטי

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב חוות דעתו של היועץ המשפטי של המשרד לביטחון הפנים.

סיווגים

סיווג ראשי: חקיקה ממשלתית;

תחום פעולה עיקרי: אכיפת החוק;

מוגש על ידי השר לביטחון הפנים

ט' בסיון התשע"ו
15 ביוני 2016

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה :

לאשר עקרונית את טיוטת חוק המאבק בתופעת השימוש בחומרים מסכנים (תיקון מס'..).
התשע"ו-2016, המצורפת בזאת, ולהסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לדון ולאשר, על דעת
הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש מיד לכנסת.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

בשנים האחרונות נפוצה במדינת ישראל, בעיקר בקרב בני נוער וצעירים, תופעת השימוש
בחומרים בעלי השפעה פסיכואקטיבית, אשר נמכרים בשוק כ- "סמים חוקיים". מכירתם
הנרחבת בקיוסקים ברחבי הארץ נתנה להם את הכינוי "סמי פיצוציות", והם מכונים גם "סמים
סינטטיים" (N.P.S - New Psychoactive Substances). חומרים מסכנים אלה (להלן –
חומרים מסכנים) מיוצרים באופן מלאכותי ב"מעבדות" לא חוקיות, ללא כל פיקוח רפואי
ומכילים חומרים רעילים. הם נתפסים כתחליפים זמניים לסמים, כגון סם הקנביס, אך מדובר
בחומרים שהשפעתם חזקה מאוד והסיכון מהם רב.

החומרים המסכנים נפוצו במהירות, עוד לפני שעלה בידי הרשויות לאסור על השימוש בהם. בשל
העובדה שחומרים אלה אינם נכללים בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973
(להלן – פקודת הסמים המסוכנים), הם יוצרו והופצו באופן גלוי, לכל דורש, למרות הסיכון הרב
הנשקף מהם.

לפיכך נחקק בשנת 2013 חוק המאבק בתופעת השימוש בחומרים מסכנים, התשע"ג-2013, אשר
נכנס לתוקפו ביום ז' באלול התשע"ג (13 באוגוסט 2013), ומטרתו לתת בידי הרשויות כלים
ראויים להתמודדות עם תופעת החומרים המסכנים. בחוק נקבעו, בין השאר, הסדרים דומים
להסדרים שהתגבשו במדינות העולם המתמודדות עם אותה תופעה.

במסגרת ההסדרים שנקבעו בחוק, נקבעו בפרק ב' הוראות לעניין סמכויות תפיסה והשמדה של
חומר מסכן. על פי הוראות הפרק מוקנית לשוטרי סמכות להיכנס למקום שבו יש חשד סביר להניח
כי אדם מחזיק חומר מסכן, לבצע חיפוש במקום וכן לתפוס חומר החשוד כמסכן כדי לסלק את
הסיכון לאלתר. כמו כן הוסדרה סמכותו של קצין משטרה להשמיד את החומר המסכן, בכפוף
לסייגים המפורטים בפרק.

בשל העובדה שההסדר שבפרק ב' לחוק הוא הסדר ייחודי, נקבע כי הפרק ייקבע כהוראת שעה
לתקופה של שלוש שנים, שבמהלכן ניתן יהיה לבחון את יעילותו ותרומו למאבק בתופעת
השימוש בחומרים המסכנים. תוקף הפרק נקבע בסעיף 12(ב) לחוק ולפיו: "הוראות פרק ב' יעמדו
בתוקפן שלוש שנים מיום התחילה", היינו עד ליום ט' באב התשע"ו (13 באוגוסט 2016).

ממועד חקיקת החוק ועד היום מתמודדת משטרת ישראל באופן יומיומי בטיפול בתופעת השימוש
בחומרים המסכנים, ובין השאר, מפעילה את הסמכויות המוקנות לה מכוח פרק ב' האמור. כך
למשל פועלת משטרת ישראל לתפיסת כל מוצר שהחזקתו אינה חוקית כגון: כלי עישון, תכשירי
הרזיה, תרופות חשודות כמזויפות וכד'.

הניסיון שנצבר ממועד תחילת החוק ועד היום עולה כי להסדר ולסמכויות שבפרק ב' לחוק תרומה משמעותית בהתמודדות עם התופעה השלילית של שימוש בחומרים מספנים. מוצע על כן להפוך את הוראות פרק ב' להוראות של קבע, ובכך לחזק את ידי רשויות החוק במאבק בתופעה שלילית זו. לשם כך מוצע למחוק את המילים "הוראת שעה" מכותרת פרק ב' לחוק ולבטל את הוראת סעיף 12(ב) שבו.

כיוון שתוקפו של פרק ב' הקבוע כהוראת השעה עתיד לפוג ביום 13/8/2016 ועל מנת לאפשר את המשך קיומן של סמכויות התפיסה וההשמדה המנויות בו, ישנה דחיפות בהעברת טיוטת החוק לכנסת באופן מיידי לצורך קידום הפיכת הוראת השעה להוראת קבע כאמור.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

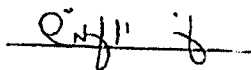
לא נמצאו קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

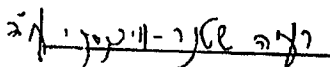
הצעת ההחלטה מוגשת על דעת היועץ המשפטי לממשלה (פלילי).

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את הצעה:

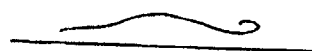
היועץ המשפטי למשרד לביטחון הפנים ונומך באישור הצעת ההחלטה.

תפקיד

שם

חתימה

טיוטת חוק

א. שם החוק המוצע

טיוטת חוק המאבק בתופעת השימוש בחומרים מסכנים (תיקון מס' ...) התשע"ו-2016

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

בשנים האחרונות נפוצה במדינת ישראל, בעיקר בקרב בני נוער וצעירים, תופעת השימוש בחומרים בעלי השפעה פסיכואקטיבית, אשר נמכרים בשוק כ- "סמים חוקיים". מכירתם הנרחבת בקיוסקים ברחבי הארץ נתנה להם את הכינוי "סמי פיצוציות", והם מכונים גם "סמים סינטטיים" (N.P.S - New Psychoactive Substances). חומרים מסכנים אלה (להלן – חומרים מסכנים) מיוצרים באופן מלאכותי ב"מעבדות" לא חוקיות, ללא כל פיקוח רפואי ומכילים חומרים רעילים. הם נתפסים כתחליפים זמינים לסמים, כגון סם הקנביס, אך מדובר בחומרים שהשפעתם חזקה מאוד והסיכון מהם רב.

החומרים המסכנים נפוצו במהירות, עוד לפני שעלה בידי הרשויות לאסור על השימוש בהם. בשל העובדה שחומרים אלה אינם נכללים בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן – פקודת הסמים המסוכנים), הם יוצרו והופצו באופן גלוי, לכל דורש, למרות הסיכון הרב הנשקף מהם.

לפיכך נחקק בשנת 2013 חוק המאבק בתופעת השימוש בחומרים מסכנים, התשע"ג-2013, אשר נכנס לתוקפו ביום ז' באלול התשע"ג (13 באוגוסט 2013), ומטרתו לתת בידי הרשויות כלים ראויים להתמודדות עם תופעת החומרים המסכנים. בחוק נקבעו, בין השאר, הסדרים דומים להסדרים שהתגבשו במדינות העולם המתמודדות עם אותה תופעה.

במסגרת ההסדרים שנקבעו בחוק, נקבעו בפרק ב' הוראות לעניין סמכויות תפיסה והשמדה של חומר מסכין. על פי הוראות הפרק מוקנית לשוטר סמכות להיכנס למקום שבו יש חשד סביר להניח כי אדם מחזיק חומר מסכין, לבצע חיפוש במקום וכן לתפוס חומר החשוד כמסכין כדי לסלק את הסיכון לאלתר. כמו כן הוסדרה סמכותו של קצין משטרה להשמיד את החומר המסכין, בכפוף לסייגים המפורטים בפרק.

בשל העובדה שההסדר שבפרק ב' לחוק הוא הסדר ייחודי, נקבע כי הפרק ייקבע כהוראת שעה לתקופה של שלוש שנים, שבמהלכן ניתן יהיה לבחון את יעילותו ותרומתו למאבק בתופעת השימוש בחומרים המסכנים. תוקף הפרק נקבע בסעיף 12(ב) לחוק ולפיו: "הוראות פרק ב' יעמדו בתוקפן שלוש שנים מיום התחילה", היינו עד ליום ט' באב התשע"ו (13 באוגוסט 2016).

ממועד חקיקת החוק ועד היום מתמודדת משטרת ישראל באופן יומיומי בטיפול בתופעת השימוש בחומרים המסכנים, ובין השאר, מפעילה את הסמכויות המוקנות לה מכוח פרק ב' האמור. כך למשל פועלת משטרת ישראל לתפיסת כל מוצר שהחזקתו אינה חוקית כגון: כלי עישון, תכשירי הרזיה, תרופות חשודות כמזויפות וכד'.

מהניסיון שנצבר ממועד תחילת החוק ועד היום עולה כי להסדר ולסמכויות שבפרק ב' לחוק תרומה משמעותית בהתמודדות עם התופעה השלילית של שימוש בחומרים מסכנים. מוצע על כן להפוך את הוראות פרק ב' להוראות של קבע, ובכך לחזק את ידי רשויות החוק במאבק בתופעה שלילית זו. לשם כך מוצע למחוק את המילים "הוראת שעה" מכותרת פרק ב' לחוק ולבטל את הוראת סעיף 12(ב) שבו.

ג. עיקרי החוק המוצע

לסעיף 1 המוצע

בחוק המאבק בתופעת השימוש בחומרים מסכנים, התשע"ג-2013, פרק ב', העוסק בסמכויות תפיסה והשמדה של חומר מסכן, יהפוך מהוראת שעה להוראה קבועה; פרק זה כולל סעיפים בדבר סמכויות כניסה, חיפוש ותפיסה, וכן החלטה על השמדת חומר מסכן.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

בחוק המאבק בתופעת השימוש בחומרים מסכנים, התשע"ג-2013, בכותרת של פרק ב', המלים "הוראת שעה" יימחקו, וסעיף 12(ב) – יבוטל.

ה. הערות משרדי ממשלה וגורמים נוספים

טיוטת החוק מוגשת על דעת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (פלילי).

ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, על תקנים במשרדי הממשלה ועל ההיבט המינהלי

אין.

ו. להלן נוסח החוק המוצע

- תיקון כותרת 1. בחוק המאבק בתופעת השימוש בחומרים מסכנים, התשע"ג-2013¹ (להלן - פרק ב' החוק העיקרי), בפרק ב', בכותרת, המילים "הוראת שעה" – יימחקו.
- תיקון סעיף 12 2. בסעיף 12 לחוק העיקרי -

(1) בכותרת השוליים המילה "ותוקף" – תימחק;

(2) סעיף קטן (ב) – בטל.

מוגש על ידי השר לביטחון הפנים

ט' סיוון תשע"ו

15 יוני 2016

¹ ס"ח התשע"ג, עמ' 221.